

ו' בכסלו תשפ"ב, 10.11.2021

גיליון מס' 779

פרשת ויצא

האתגרים שבאזורים המוארים

מאת שי אפרתי, מילאנו-עין הוצי"ב

תוך כדי כתיבת שורות אלה, כתב לי חבר שגר באחת מערי איטליה – "עזבתי את הקהילה". כמו יעקב אבינו הוא יוצא מהמוכר, ממסגרת חברתית שאמורה לתת תמיכה חברתית ורוחנית, אל הלא-נודע.

באחת משיחותיו לפרשת השבוע, כתב הרב יונתן זקס שיעקב אבינו התייחד בכך ש"חוויותיו הרוחניות העמוקות ביותר באות לו כשהוא לבדו, בלילה, הרחק מהבית, אל מול פני הסכנה": חלום יעקב, ההתנסויות בבית לבן, המאבק עם המלאך – הכל קורה הרחק, באזור הדמדומים. על סף הדלת בדרך החוצה נגלה ה' אל יעקב ומברך אותו: "וְהִנֵּה אֲנִי עֹמֵד וְשֹׁמְרֵיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת" (כח,טו): ה' אומר ליעקב שלמרות הריחוק, למרות היציאה לגלות, ה' ילווה אותו ויהיה איתו. על פניו, זו ברכת הדרך שנכונה ורלוונטית לחבר שלי וגם לשאר מרבית העם היהודי שחי בגולה: הם נמצאים בסכנת טמיעה וה' אומר להם שהוא, מבחינתו, נוכח ומלווה אותם, ועליהם לשמור אל חלקם בעסקה.

זכינו, ברוך ה', וברכת יעקב עמדה לו ולזרעו. כמו יעקב, אנחנו אלופי מצבי החירום: מגורשים ומשתקמים; נרדפים וצומחים מחדש; אויבנו קמים עלינו לכלותנו ואנחנו משיבים מלחמה שערה; מסתכלים לצרות בלבן של העין, הן משפילות מבט. ברוך ה', הקב"ה מצילנו מידם.

אלא שהתמונה לא כל כך פשוטה, וזה לא כל מה שה' אומר. גם לאחר "וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת" ממשיך ה' ואומר "כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ" (שם): הייעוד של יעקב כולל גם את המגורים בארץ, השגשוג בה וההשפעה הברוכה שתהיה למשפחתו של יעקב על כל משפחות האדמה. יעקב נוקע את עקב האכילס שלו לא עם היציאה מהארץ אלא דווקא עם החזרה אליה, ומאז ועד היום יעקב אמנם מתמודד נפלא במצבי חירום – אך מתקשה דווקא בשגרה: בשנים הארוכות של הישיבה בארץ צומחת משפחה שבה נובטים זרעי קנאה וכעס, ולאחר שיוסף נמכר למצרים מסתלקת השכינה מיעקב והוא מאבד את הקשר הישיר לה' למשך שנים ארוכות ורבות. החוויות הרוחניות המוצלחות של יעקב אכן עוברות עליו בתקופות החשיכה, אך גם באור ישנם אתגרים וקשיים ואיתם יעקב, למרבה הצער, מתקשה להתמודד. גם שם נדרשת ברכה, גם שם דרוש מאמץ.

אחרי אלפי שנות גלות ונדודים שבנו בשלום אל בית אבינו. ה' שמר אותנו בכל אשר הלכנו וכיום אנחנו גרים במדינה עצמאית משלנו. גם בה אנחנו נדרשים לאתגרים קיומיים חדשות לבקרים: העם יודע לקום כשהוא מריח סכנה, מדינות וצבאות מגיעים אלינו להשתלם ואין ספק שאנחנו "תאורת חירום" לגויים. אבל מה עם השגרה? מה קורה ביום-יום? גם כאן, לצערי, אנחנו חיים במורשתו של יעקב ועוד לא פיצחנו אותה.

אל החבר שלי אני שולח ברכות ותפילות, שיצליח לעמוד אל מול הקשיים הגדולים שעומדים בפניו, בריק הרוחני, התרבותי והקהילתי שהוא יוצא אליו. ויחד אתו, אני שולח תפילות מלוא החופן אל עם ישראל היושב בארצו: אנחנו חייבים לזכור את האתגרים שבאזורים המוארים, הבטוחים לכאורה. אדרבה, דווקא על זרי הדפנה קיימים אתגרים מסוכנים בהרבה, אתגרים של גאווה ושל ריקבון, אתגרים של רפיון ידיים ושל הדוניזם. חשוב שנזכור את ברכת ה' שנדרשת גם אחרי החזרה ארצה, שהיא אמנם שלב חשוב – אך ממש לא שלב אחרון בהגשמת ייעודו של יעקב, "עַד אֲשֶׁר אִם עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ" (שם).

שי אפרתי, נשוי למיכל, ואב לאוריאל, שלומית, אלעד ונעמי. חבר-תושב בקיבוץ עין הנצי"ב. נמצא בשליחות-הוראה מטעם משרד החינוך וההסתדרות הציונית העולמית במילאנו, איטליה.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il